Gule Sider

INFORMASJONSAVIS FOR MO INDUSTRIPARK NR. 5 – 2017

Satsing på spisskompetanse og utvikling

Avanti Engineering har styrket staben på sin avdeling i Nesna. Her har de klart å rekruttere spisskompetanse som kan bidra i det videre utviklingsarbeidet. **Side 8–9**

Rana Gruber satser på forskning og utvikling, side 6–7 | Ny samarbeidsavtale om bruk av miljøvennlig kjøleløsning, side 12–13 | Sterk nasjonal satsing på industrien i nord, side 16–17

Løvolds serviceverksted
- et av Norges mest moderne verksteder. Vi produserer, kontrollerer og sertifiserer alle typer løft- og wireprodukter.
Løvold®
- trygghet gjennom kompetanse
Klinkerveien 6-8, 8006 Bodø
Tlf. 75 50 44 00 | www.lovoldas.no

AEO
AEO NORDLAND AS
aeonordland@aeo.no
www.aeo.no
24 t vakt-telefon
Tlf.: 75 12 00 00
Faks: 75 12 08 91
Mo i Rana: 416 78 303

TESS
SLANGER - TJENESTER - DVHP
Avd.Tess Mo Industripark E-post rana@tess.no
Tlf: 75 13 63 00 • Fax: 75 13 63 01
24 t vakttelefon: 962 26 796 • www.tess.no

Circle K
Mo i Rana
CIRCLE K

DNB
Bank fra
A til Å

Leder av Arve Ulriksen

administrerende direktør i Mo Industripark AS

Morgendagens kompetansebehov

I industrien har jeg lært at en lenke ikke er sterkere enn det svakeste leddet. Kompetansenivået til den norske arbeidsstyrken er meget viktig og må ivaretas med økt styrke for at lenken skal være intakt og sterk. Vi må derfor etter min oppfatning være veldig forsiktig med å møte økende global konkurransekraft med tiltak som svekker norske arbeidstageres muligheter og rettigheter.

Trepartssamarbeidet mellom arbeidsgiver, arbeidstaker og staten, som vår velferd og konkurransekraft til nå er bygget på, vil bli svekket om vi setter i gang med tiltak som undergraver disse rettighetene. Vi må rigge oss bedre for fremtiden på flere hold og også trepartssamarbeidet må finne sin nye fremtidige form.

Dette har selvfølgelig med folks trygghet å gjøre, men det har også å gjøre med den plattformen vi trenger for å utvikle vår kompetansebase videre. Vi trenger ikke økt usikkerhet rundt trepartssamarbeidet når vi nå står foran store utfordringer i forhold til inntoget av ny teknologi som digitalisering og robotisering. Dette alene vil kunne føre til et stort kompetansegap i samfunnet og føre til at kyndigheten i arbeidslivet blir utdatert. Disse store temaene ble blant annet diskutert på Industrikonferansen i Bodø i slutten av september, men selv om ulike utfordringer for fremtiden ble belyst, var det få som konkretiserte hvordan vi på best mulig måte kan utnytte mulighetsrommet og skape endringen vi trenger.

LO slår fast i en nylig konjukturrapport at veien inn i arbeidslivet er vanskelig, særlig for unge. Dette kombinert med økende økonomiske forskjeller hvor folk flest ikke har fått tatt del i den økonomiske

GULE SIDER, informasjonsblad for disse bedriftene:

AGA Kantinedrift og Catering AS, AVANTI engineering AS, Byggservice Rana AS, Celsa Armeringsstål AS, Glencore Manganese Norway AS, Elkem Rana AS, Harsco Metals Norway AS, Helse & Sikkerhet SA, Industriprosjekt AS, Inventum RTD AS, Itet AS, KIS Nord AS, avd. Mo, Kunnskapsparken Helgeland AS, Miljøteknikk Terrateam AS, MIP Regnsakapsservice AS, Miras Solution AS, Mo Fjernvarme AS, Mo Industripark AS, Mo Industritransport AS, MOMEK Group AS, MoTest AS, OpusCapita AS, PricewaterhouseCoopers AS, Rana Gruber AS, Rana Industriterminal AS, Rana Utviklingsselskap AS, Ranfjord Fiskeprodukter AS, Relacom AS, Norwegian Refractory Company AS, Siemens AS, Industry Solution Divition, SINTEF Molab AS, SMA Mineral AS, TESS Rana AS, T. T. Kran og industrielt vedlikehold AS, ID Reklame, Østbø Rana AS.

I redaksjonen MIP Info:

Ansv. utgiver: Arve Ulriksen
Jan Gabor, mobil 907 46 046
Tonje Nermark, mobil 467 78 409

Tekst, foto og design:
Mye i Media AS

Trykk: ID Reklame

Tips til Gule Sider kan sendes til:
Tonje Nermark
tonje.nermark@mip.no

Mo Industripark as

veksten i noen sektorer, kan være med på å svekke arbeidstakersiden og dermed også hele trepartssamarbeidet. LO peker på at ti prosent av de lavest lønnede i Norge har hatt tilnærmet nullvekst i reallønnen det siste tiåret. Dette bør være et varsko og er kanskje begynnelsen på en samfunnstrend hvor kunnskap spiller en større rolle i alle typer jobber enn tidligere og som vil forsterke seg ytterligere med digitaliseringen.

Dette gjeldende globalt og flere tar nå til orde for å løfte arbeidsstokken inn i teknologiens tidsalder. I denne sammenhengen er det interessant å se hva Steve Wozniak, en av applegründerne og dermed en av de som var med på å revolusjonere teknologibransjen, lanserte i forrige uke. Wozniak har kommet med en nettbasert læringsplattform, Woz U, som et bidrag til å fylle den globale etterspørselen etter it-kompetanse. Målet med Woz U er å øke arbeidstakerens attraktivitet gjennom økt digital kompetanse, i et stadig endrende arbeidsmarked samt å drepe mytene om at en teknologibasert karriere er alt for vanskelig, sier Wozniak. Dette helt uten studielån. I tillegg til å være en læringsplattform skal Woz U også være en plattform for teknologiselskaper hvor de gjennom skreddersydde programmer kan rekruttere, lære opp og opprettholde sin arbeidsstyrke. Dette er bare et eksempel på hvordan morgendagens utdanningsløp kan se ut og ikke bare innen IT.

Er det noe som er helt sikkert så er det at vi må fokusere enda sterkere på utdanning i sin helhet. I dette inkluderer jeg både fagutdanning, høyere utdanning samt økt forskningskompetanse. Vi risikerer å komme på etterskudd om vi ikke kommer i gang med moderniseringen og oppdateringen av vårt utdanningssystem. Dette må vi gjøre fordi takket være stadige teknologiske nyvinninger, kommer digitaliseringen til å skyte fart på alle nivå i det norske samfunn. Vi må derfor forberede oss på å kunne ta i bruk denne nye teknologien til samfunnets beste. Vi synes å være godt forberedt men vi kommer nok likevel til å oppleve utrygghet som følge av at utviklingen går stadig raskere.

Ekspertene mener robotisering kommer til å gjøre «gjennomsnittsjobbene» overflødig innen 26 år. Nylige undersøkeøser viser derimot at Ola Nordmann tror det vil ta 70 år før jobbene våre blir overtatt av roboter. I Sverige ble det for en tid tilbake gjennomført en undersøkelse av Stiftelsen för strategisk forskning som viste at 53 prosent av jobber vil kunne bli overtatt av dataprogram eller en robot innen 2034. TNS Gallup og HR Norge har regnet om tallene fra Sverige, og kommet frem til at det i snitt altså vil ta 26 år før de 64 yrkene den svenske undersøkelsen tok for seg, blir borte. Dette er et tankekors, men vi har tross alt noen år på oss som må utnyttes til det fulle for at vi ikke skal komme bakpå i utviklingen.
Fornying av utdanningsløpene er nøkkelen til å redusere faren for frafall og større spenninger, også i det norske samfunnet. I Mo Industripark as er vi i ferd med å ta vår del av ansvaret ved at vi utarbeider vår egen digitaliseringsstrategi som på sikt vil være gjennomgående i alle våre forretningsområder. Vi skal være forberedt og vi skal bidra til å gjøre det lettere også for andre rundt oss til å takle overgangen som kommer. En grunnleggende kjerne i vår satsning er etableringen av Arctic Circle Data Center AS, som innen kort tid vil være oppe i kommersiell drift. Behovet for økt fiberkapasitet nasjonalt er også noe vi vil fortsette å løfte frem for å sørge for at konkurransedyktigheten vår ivaretas når den digitale tidsalderen for alvor får fotfeste.

Selv om vi i dag ikke helt vet nøyaktig hva morgendagens arbeidsplasser vil kreve av kompetanse, er det viktig at vi ruster oss på best mulig måte for å møte fremtidens nye teknologi som vil endre industrien vi kjenner i dag. En helhetlig styrking av fagutdanningen, høyere utdanning samt forskningskompetansen må satses på i tiden fremover.

F.v. Prosjektleder Øyvind Gruben og produktleder Anlegg, Kjell Arne Hagen i MIP Eiendom har mange planer for bygg og uteareal.

Mange prosjekter for MIP Eiendom

MIP Eiendom har flere jern i ilden. Gulbygget overhales, tomteområder klargjøres og det lages tiltaksplan for å forbedre vannkvaliteten i Mobekken.

Det er travle dager for produktleder Anlegg Kjell Arne Hagen og prosjektleder Øyvind Gruben i MIP Eiendom. I tillegg til mange drift- og vedlikeholdsjobber på bygg og anlegg har de også større prosjekter.

Ifølge Gruben er arbeidsfordelingen klar.

– Kjell Arnes ansvarsområde er rettet mot utendørsarbeider på tomter, parkering, veier med mer mens mitt går på MIPs bygningsmasse. MIP Eiendom har totalt åtte ansatte som arbeider med forvaltning av MIPs bygg- og anleggsmasse. Jeg holder blant annet på med klargjøring av kontorlokaler som til sammen utgjør tolv kontorer i andre etasje ved gamle portvakta på gulbygget, og er i innredningsfasen av disse, sier Gruben.

I tillegg er det nylig bygd et nytt inngangsparti til de nye lokalene.

Overhaling av Gulbygget

– I sommer har vi malt gulbygget som vi håper skal bli et signalbygg. I tillegg arbeides det med oppgradering av uteareale ne og fasadebelysning. Totalt vil det bli brukt rundt ni millioner kroner på dette prosjektet. Malingsarbeidene er avsluttet for i år og vil bli fullført til neste år. Vi hadde håpet å bli ferdig i år, men ustabilt vær gjorde at det ikke var mulig, forteller Gruben.

– Arbeidene med utearealene fortsetter med beplantning, asfaltering og legging av belegningsstein. Videre skal det bygges fem skjermede sitteområder rundt gulbygget hvor folk kan spise lunsjen sin ute når det er fint vær. Det skal også bygges flere boder for avfallscontainere og sykkelparkering. Planen er at utearealene skal være ferdige til jul, legger Hagen til.

Klargjøring av tomtearealer

Et annet prosjekt MIP Eiendom arbeider med er oppfylling av tomteområdet ved Rana Industriterminal. Det ble i 2001 bygd begrensningsmolo rundt utfyllingsområdet og det har pågått oppfyllingsar-

beider siden da. Fyllingsarbeidene innenfor dagens molo nærmer seg slutten og mesteparten av området vil være ferdig oppfylt i løpet av 2018. Det som eventuelt vil gjenstå er en åpen kanal tvers gjennom området hvor det i dag går en bekk. Først når denne er lagt i rør vil fyllingsarbeidene kunne fullføres.

– Vi håper å få lagt bekken i rør i løpet av 2018, men det vil avhenge av at grunnen i rørtraseen har satt seg ferdig. Vi har etablert målere hvor vi følger med på setnings-utviklingen, sier Hagen.

Totalt er det fylt ut ca. 170 dekar med nytt land sidene fyllingsarbeidene startet i 2001. Arealene vil være viktig for utviklingen av kaiområdet i fremtiden, blant annet som bakarealer for ny dypvannskai. Det arbeides også med planer om bygging av en ny begrensningsmolo og utfylling ytterst i området. Dette vil gi ytterligere tomtearealer i retning Åga.

Tiltaksplan for bedre vannkvalitet i Mobekken

Et annet prosjekt de jobber med er å utarbeide en tiltaksplan for Mobekken. Miljødirektoratet har pålagt Mo Industripark å lage en plan over tiltak som kan forbedre vannkvaliteten i bekken. Mobekken starter på Mofjellet og finner veien til Industriparken hvor den derifra renner delvis åpen og delvis i rør ned til Ranfjorden.

Allerede idet bekken kommer ned fra Mofjellet er den påvirket av geologien i fjellet, som gir utslag i blant annet høyt innhold av kobber i vannet. Videre nedstrøms tilføres det sigevann fra gamle deponiområder og overvann fra tomteområder. Dette gjør at vannkvaliteten gradvis forringes og er forholdsvis dårlig i nedre del av bekken.

– Vi er nå i en kartleggingsfase hvor vi gjør mer finmaskede målinger enn tidligere. Vi gjør analyser av alle påslipp til bekken for å danne oss et bilde av hva parken bidrar med av forurensning. Når kartleggingen er ferdig vil det bli utarbeidet en tiltaksplan i samarbeid med bedrifter som har virksomhet som påvirker Mobekken. Miljøteknikk Terrateam og smelteverkene i industriparken er noen av de som vil være med på dette arbeidet, forteller Hagen.

Norges Geotekniske Institutt og SINTEF Molab er engasjert som konsulenter i denne prosessen.

Stadige forbedringsplaner

MIP Eiendom vil sannsynligvis ha mye å gjøre fremover også og planlegger nå mange av neste års prosjekter. Noen vil antagelig dreie seg om å korrigere gamle synder fra en annen tid mens andre utbedringer er av mer generell vedlikeholds art.

– I likhet med mange av bedriftene i parken som stadig jobber med forbedringer i sin drift er dette noe også vi er svært opptatte av. Vi skal selvfølgelig også være innenfor lover og regler når det kommer til utslipp og miljøpåvirkning. Store forbedringer av tomter for eksempel som ble anlagt i jernverkstiden har blitt gjort de siste årene og pågår stadig. Takket være ny kunnskap og teknologi er man i dag i stand til å rense og bruke «avfall» fra flere av bedriftene til nye formål. Tidligere ble mye lagt i deponi, noe det er svært lite av i dag, avslutter de.

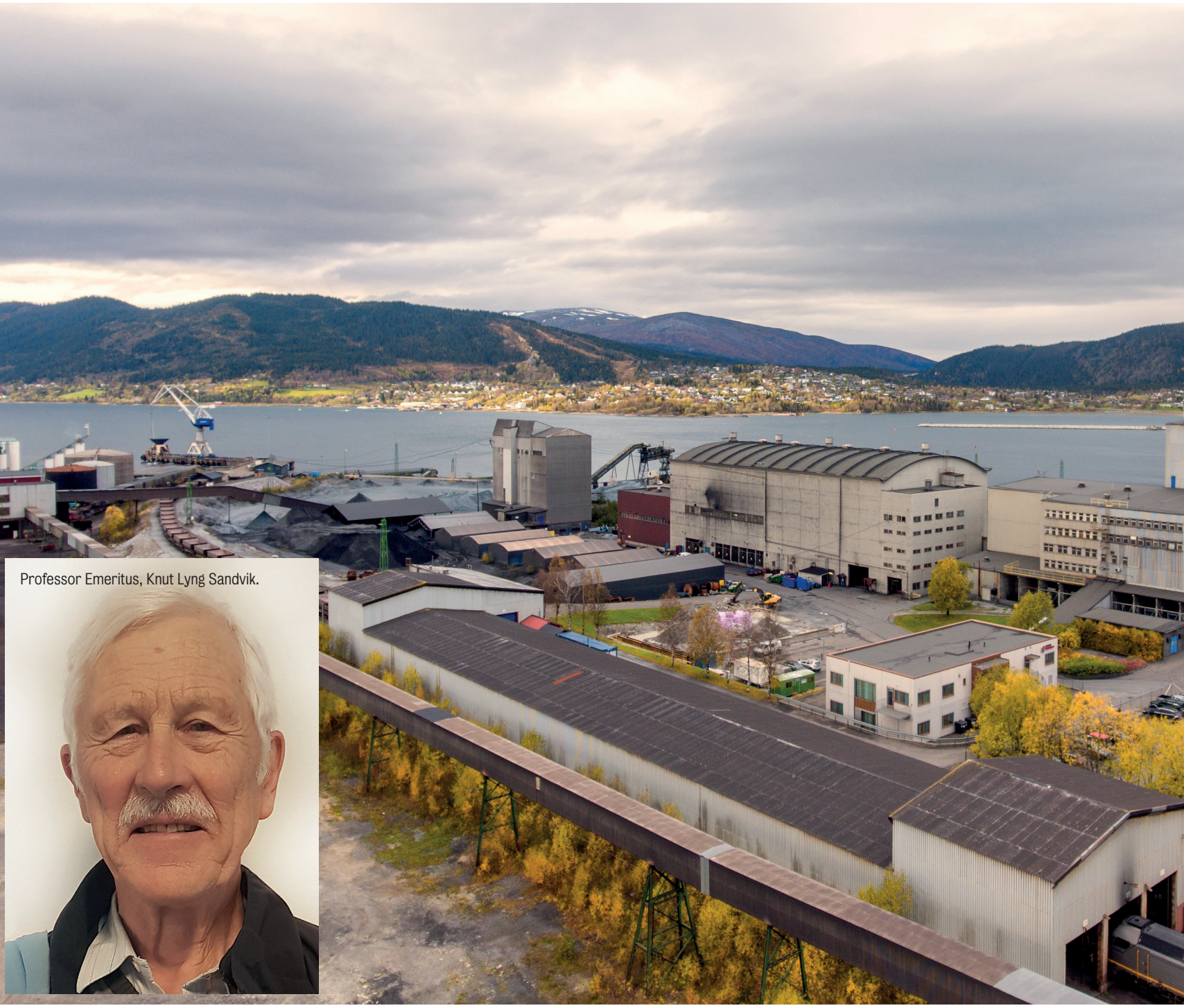

Professor Emeritus, Knut Lyng Sandvik.

Rana Gruber satser på forskning og utvikling

Professor emeritus ved Norges teknisk-vitenskapelige universitet, Knut Lyng Sandvik (79) er ansatt i en 12 prosent stilling hos Rana Gruber. Sandvik anses som en nestor i Norge innen fagfeltet oppredning og mineralprosessering.

– Du vet, jeg er som en gammel sirkushest som lukter sagmugg. Det er artig å holde på og være tilbake i bedriften, smiler Sandvik.

Han var styremedlem i Rana Gruber i 1989 da bedriften ble utskilt som eget datterselskap under Norsk Jern Holding.

– Den gang var det dårlig økonomi i Rana Gruber og det var etter min mening, Egil Nordvik som fikk bedriften til å gå allikevel. Han trodde veldig på prosjektet.

Nye prosesser

Rana Gruber har kontroll over den totale produksjonslinjen fra råjernmalm til sluttprodukter. Sandvik kobles nå på for å kartlegge forbedringspotensialer.

– Malmen har utviklet seg i en ugunstig retning, noe som betyr at mer hematitt renner ut i Ranfjorden enn før, og det er kostbart for bedriften. Nå skal jeg se på basisen i faget for å se på hva som kan forbedres i prosessen, understreker Sandvik, som vil følge med på utviklingen og ta hånd om oppfølgingsprosessen.

– Produksjonen har økt og malmen har endret seg. Man må derfor få prosessen til å gå på en ny måte. Jeg har allerede begynt å

ta prøver som jeg bruker for å kjøre forsøk på NTNU, forteller Sandvik.
Han skal også være mentor for Rana Grubers nye trainee, Mari Kristin Tro.

Et prioritert område

– Vi har hatt en veldig varierende satsing på forskning og utvikling i Rana Gruber, men nå er dette et prioritert område hos oss og vil være det i tiden fremover, sier administrerende direktør i Rana Gruber, Gunnar Moe.

Dette skyldes utfordringer som har dukket opp i forbindelse med økt produksjon.

– Professor Lyng Sandvik og våre andre ressurser vil se på hvordan vi kan øke effektiviteten og samtidig få mer ut av produktene. Han er også svært anerkjent i fagmiljøet og jeg er sikker på at han vil bidra i høy grad hos Rana Gruber, avslutter Moe.

Rana Grubers første nærings–ph.d

Etter fire år hos Rana Gruber er Marte Kristine Tøgersen i sluttfasen med sin doktorgradsoppgave som skal sendes til godkjenning ved NTNU i løpet av oktober. Dette er selskapets første nærings–ph.d, finansiert av Forskningsrådet og Rana Gruber.

Kunnskap innenfor geometallurgi og prosessmineralogi kan ha stor økonomisk gevinst for bergverksbedrifter, men er i liten grad implementert i norsk bergindustri.

– Jeg har jobbet med prosessmineralogi som er en del av geometallurgi. Her har jeg laget en oversikt over hvilke malmtyper man har ved Storforhei jernformasjon og hvilke mineralogiske og teksturelle egenskaper de har. Målet var å undersøke hvilke egenskaper i malmen som påvirker utvinning av jern, forteller Tøgersen.

Viktig kunnskap

De ulike malmlokalitetene kan ha et totalt godt jerninnhold, men utvinningene fra disse har vært variabel. Rana Gruber har ikke hatt en etablert sammenheng mellom forventet utvinning fra de forskjellige lokalitetene, og deres prosessmineralogiske egenskaper. Manglende kunnskap kan føre til feilprioriteringer i forhold til hvilke typer malm som bør produseres, hvordan dette bør gjøres, samt hvilke malmer som bør gå inn i oppredningsverket.

– Det er veldig spennende. Jeg har jobbet med forskningsprosjektet i fire år og har bygget en stabil og semi-kontinuerlig pilotkrets på NTNU der resultatene er reproduserbare og viser variasjoner mellom ulike deler av forekomsten. Jeg har også definert ulike malmtyper i Storforshei jernformasjon, basert på forskjeller i mineralogi og tekstur. Jeg har funnet ut at ulike teksturer vil ha innvirkning på malmens hardhet og også malbarhet. Dette vil igjen påvirke frimalingsgraden, altså hvor mange partikler som bare består av et mineral i et maleprodukt, sier doktorgradsstipendiaten.

Enklere prosess – samme produkt?

Selve utvinningen har vist seg å være avhengig av flere faktorer utover det totale jerninnholdet hvor mineralogi, mineraltekstur, styrken i bergarten og mineralkjemi er viktige faktorer.

– Det ligger et stort økonomisk potensial og muligens en bedre ressursutnyttelse for Rana Gruber i å skaffe seg kunnskap om de prosessmineralogiske egenskapene og hvordan de er relatert til utvinningen av disse malmkroppene. Denne kunnskapen er også viktig når gruve- og oppredningsbedriften vil åpne produksjon i nye områder, sier Tøgersen.
I løpet av de fire årene hun har holdt på har stipendiaten kun fått skrapet i overflaten. En fullstendig database på malmens egenskaper innen de ulike områdene av forekomsten må bygges opp over flere år. Men, nå har Rana Gruber noe å ta utgangspunkt i videre, mener Tøgersen.

– De har et kjempepotensial til å få bedre kommunikasjon mellom gruva og oppredningsverket. Man kan i større grad beregne hvor lang tid de ulike uttakene vil ta ved å se på type malm og hvilke egenskaper som påvirker oppredningen av dem. Min konklusjon er at man kan, gjennom kartlegging av salver samt å gjøre enkle analyser på for eksempel overflatehardhet, være bedre rustet til å håndtere ulike malmtyper i oppredningsverket, og å kunne predikere utvinning av jern. Dette kan gi betydelige økonomiske besparelser for bedriften.
Rana Gruber har et godt team som vil følge opp dette videre, fremhever Tøgersen.

Foto: Helge Rushfeldt.

F.v. avdelingsleder på Nesna, Johan Moflag, og daglig leder i Avanti Engineering, Vidar Olsen.

Avanti Engineering har utvidet Nesnastaben

I løpet av det siste året har selskapet ansatt flere nye sivilingeniører i sin avdeling på Nesna. De håper også at Mo Industriparks satsning i Langsetvågen kan gi økt behov for selskapets tjenester.

Avanti Engineering leverer elektro og automasjonstjenester til hele verden og er i vekst.

– Siden august i fjor har vi ansatt tre nye sivilingeniører, sier daglig leder Vidar Olsen som forklarer at bedriften har en bevisst strategi med å rekruttere folk med høyere utdannelse og spisskompetanse som kan bidra i utviklingsarbeidet.

– Vår satsing her på Nesna er todelt. Vi utvikler avanserte løsninger både til industri og til fiskeri/havbruk, forteller Olsen.

Selskapet er etablert i lokaler sammen med samarbeidspartneren Pharmaq Fishtech. Avanti Engineering leverer styring og overvåkning til Pharmaq Fishtech sine halvautomatiske vaksinemaskiner for fisk. Samtidig er selskapene i disse dager også i full gang med utvikling av verdens første robotiserte vaksinemaskin for fisk.

– Mo Industripark sin satsning her i Langsetvågen kan sikkert også gi nyetableringer som har behov for den lokale spisskompetansen fra Avanti Engineering, sier Olsen.

Merker stålkveiler

Avanti Engineering ble stiftet i 1993 og har siden bygget opp en betydelig kompetanse innenfor elektro og automasjon. I begynnelsen henvendte de seg til smelteverksindustrien, men etter hvert har de fått erfaring innen havbruk, mineral- og prosessindustrien.

– Vi leverer automatiseringsløsninger for nye eller eksisterende anlegg, bygger maskiner og leverer komplette anlegg hvor automatikk er en del av funksjonen. Ved siden av dette leverer vi også komponenter innenfor faget automasjon og elektro, samt fagkunnskap og assistanse ved behov. Våre lokale kjernekunder er blant annet Glencore Manganese Norway, Celsa Armeringsstål as, Rana Gruber og Elkem Rana, forteller Olsen.

I 2014 utviklet de Avanti Tag, et produkt som baserer seg på bruk av en robotiseringsløsning for automatisk merking av armeringsbunter hvor maskinen sveiser fast merkelapper i enden på en bunt armering. Prototypen er testet i retteanlegget hos selskapets

Avanti Engineering demonstrerer den halvautomatiske vaksineringsmaskinen av oppdrettsfisk.

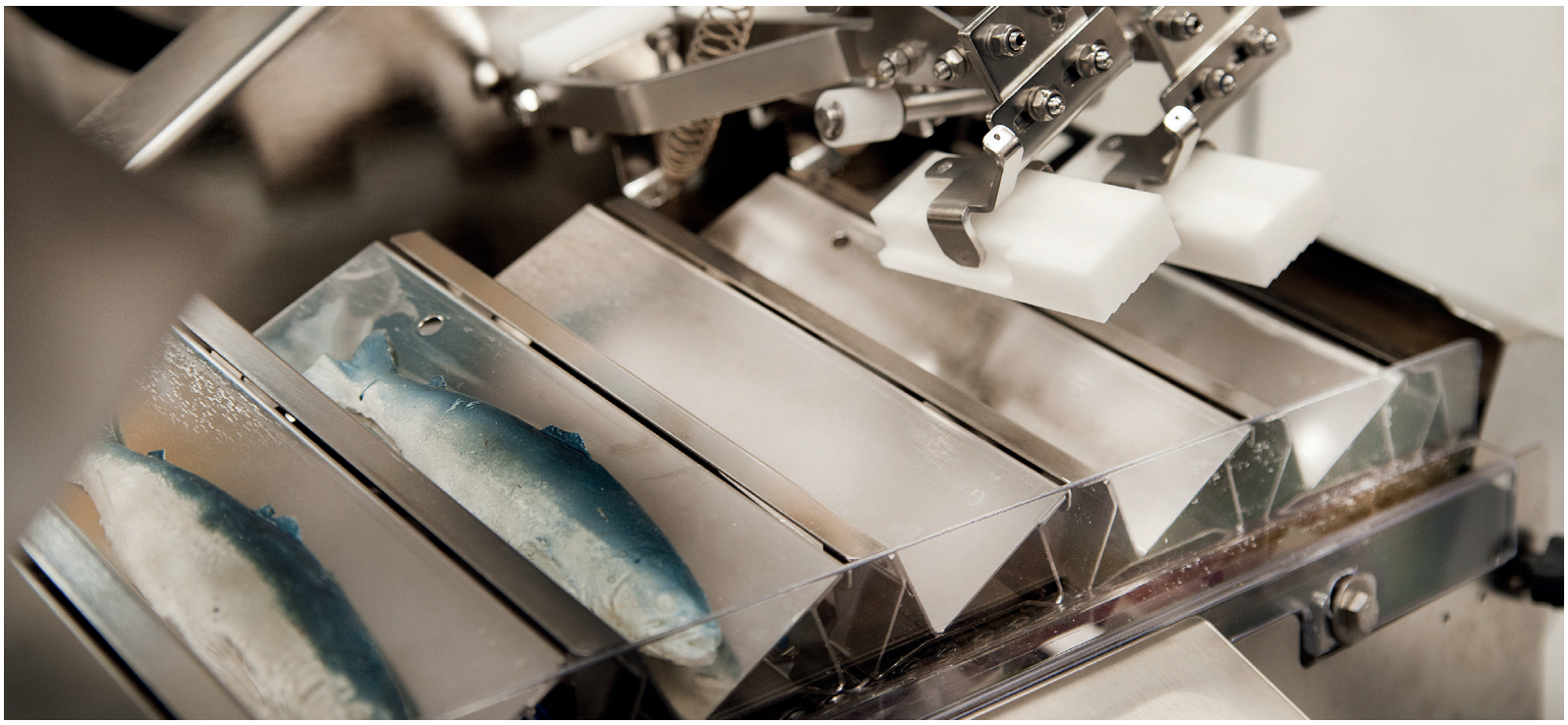

Nå har avdelingen på Nesna fått ny spisskompetanse i staben. Her ved MSc. Ing. Daniela Schuler.

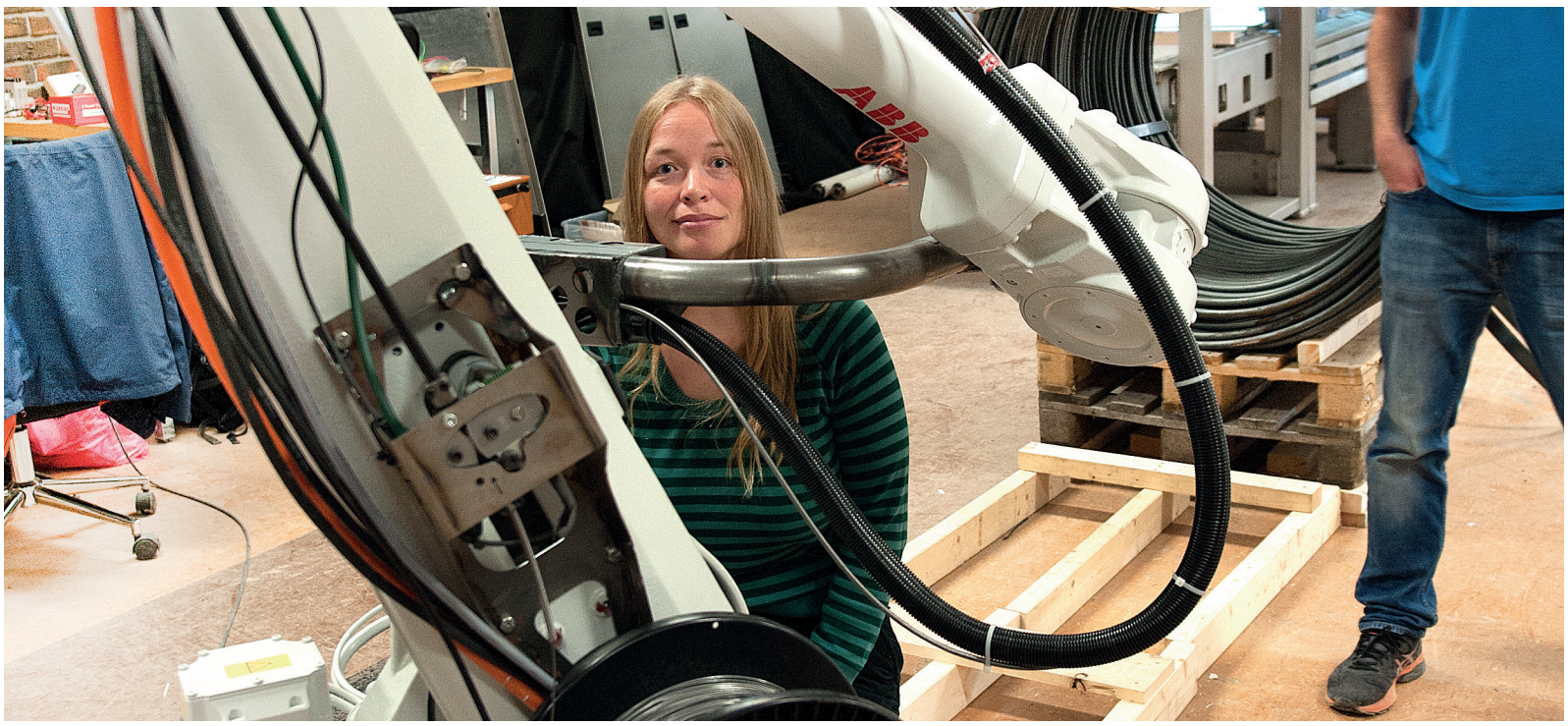

samarbeidspartner Celsa Armeringsstål. Prosjektet har ført til utvikling av en ny robot som er i stand til å merke stålkveiler.

– Dette er et samarbeidsprosjekt med Sund Birsta AB en av verdens ledende leverandør av stang og bunteanlegg til stål og valseverk. Sluttkunden er FN Steel i Nederland. Vi håper vi får startet leveringen av denne roboten allerede i løpet av høsten, sier Olsen.

Avanserte systemløsninger

Nå jobber de med et pilotprosjekt i samarbeid med SINTEF Ocean og Celsa Armeringsstål AS som baserer seg på måling av stålemner i valserekke

– Med dagens system blir disse målingene unøyaktige og det må kontinuerlig følges opp og justeres. Vi har laget et maskinsyn som måler dette fra 3-4 meters avstand med 0,1 millimeters nøyaktighet på tykkelsen, forklarer avdelingsleder i Nesna, Johan Moflag.

Selskapet er sammen med Momek Techteam også engasjert i et forprosjekt hos Alcoa Mosjøen hvor målet er å automatisere kranene som brukes til anodeskifte. Dette er en utfordrende oppgave som krever nye verktøy og systemløsninger både med tanke på sikkerhet og sterke magnetfelt.

Verdifull erfaring

I kjernen av Avanti Engineering ligger ansatte med en samlet erfaring på over 100 år innenfor elektro og automasjon.

– Vi er ganske unike. Det er ikke så mange som tukler med så mye rart som oss. Vi er svært allsidig, mye takket være Vidar Olsen som har skaffet bedriften utviklingsmidler via blant annet Innovasjon Norge. Med denne utviklingen har vi omsider klart å skape produkter som vi får salg på. Det har vært mye hardt arbeid, men vi har det veldig spennende på jobb og da kan man også jobbe ganske mye, sier Moflag.

– I bransjen opplever jeg generelt mye mer positivitet når man snakker om robotisering. Det er ikke lenger et fremmedord, og da er det gunstig at vi allerede har denne erfaringen, påpeker Olsen.

Mo Industripark sponser Smeltedigelen

Når musikkfestivalen Smeltedigelen går av stabelen 18.–21. oktober er det muliggjort av lokale sponsorer. Mo Industripark har vært med på reisen fra begynnelsen.

– Lokale sponsorer er avgjørende for at vi får arrangert Smeltedigelen da det er store kostnader knyttet til å arrangere og drifte en slik festival. Vi må leie de fleste tjenestene, som lokaler, teknisk utstyr og teknikere, i tillegg til artisthonorarene, forteller festivalsjef Hilde Høgseth. Smeltedigelen har ingen inntekter utover billettinntektene, og selger ikke øl og vin som mange av de andre festivalene gjør, derfor er de lokale sponsorinntektene ekstra viktig.

– Det har blitt større konkurranse om sponsormidlene ettersom vi har fått flere festivaler i regionen. Derfor setter vi ekstra stor pris på det samarbeidet vi fortsatt har med Mo Industripark as og flere andre store aktører i Mo Industripark som Glencore, Celsa Armeringsstål og Mo Fjernvarme.

Samarbeider med sponsorene

Festivalen får offentlig støtte fra Kulturrådet, fylkeskommunen og kommunen, i tillegg til andre ordninger som Sametinget og BarentsKult. Den offentlige biten er stor, men mesteparten av støtten kommer fra private sponsorer. Samarbeidet med bedrifter i industriparken har vært bra oppigjennom årene.

– Mo Industripark har alltid vært der. Jeg tenker at én ting er å få støtten økonomisk, men noen samarbeidspartnere sparrer man med, med tanke på festivalens strategi framover, og hva vi kan gjøre sammen. Vi har brukt sponsorenes kompetanse der det trengs, og ikke bare på det økonomiske, sier Høgseth.

Festivalnavnet er også nært knyttet til industrihistorien i Rana.

– Navnet Smeltedigelen har dobbel betydning fordi vi forankrer det til den lokale industrihistorien og det faktum at festivalen er en smeltedigel for mange forskjellige typer musikk, forteller hun. Vi har hatt en del aktiviteter under festivalen tidligere år med fokus på industrihistorie, forteller hun.

Tar samfunnsansvar

Høgset er også opptatt av at sponsorene vet hva de får igjen av Smeltedigelen.

– Mye av grunnen til at vi overlever på sikt er takket være merkevaren vi har bygd opp. Dette er også viktig fordi vi viser sponsorene våre at vi er rendyrket og bevisste, på både musikken vi presenterer og måten vi organiserer oss på.

Festivalsjef på Smeltedigelen, Hilde Høgseth.

Festivalen arrangeres med et verdigrunnlag i bunnen. De skal ta samfunnsansvar, og i tillegg bidra til at musikklivet i Rana utvikles.

– De fleste frivillige på festivalen kommer fra Bakeribygget. Dette betyr veldig mye for dem. De får vært en del av miljøet i perioden under festivalen. Det er givende for dem å gjøre en jobb, komme inn i et miljø og skaffe seg nye bekjentskaper. Vi er meget fornøyde med jobben de gjør, og vi har et velfungerende samarbeid, forteller Høgseth.

For å stimulere musikklivet i Rana arrangeres det workshops med og mellom profesjonelle musikere og elever fra Kulturskolen. Tanken er at de timene med jobbing sammen med musikerne gir inspirasjon til å fortsette å produsere rytmisk musikk.

Et gjennomtenkt program

Høgseth forteller at det er en rød tråd i programmet som er basert på festivalens verdigrunnlag og at hun booker artister deretter.

– Samisk kultur skal bestandig være representert. Vi har også med prosjekter med Russland hvert år, hvor norske og russiske musikere samarbeider. Ellers må vi alltid ha med noe jazz, blues og world music på programmet. Kvalitet er målet hele veien. Mange har fått fantastiske musikalske opplevelser på flere av våre mer "ukjente artister", og dette er også noe vi har fokus på, forteller hun.

Hun trekker frem et par konserter med temaet "forbudte sanger" som hun gleder seg ekstra mye til.

– Forbudte melodier blir løftet frem av av Emel Mathlouti og Moddi med Trondheimsolistene. Emel opptrådte på Nobels fredspriskonsert i 2015 og bergtok alle gjennom tv-skjermen, inkludert meg selv. Konserten var helt magisk, og jeg gleder meg enormt til hun besøker oss på Smeltedigelen nå i oktober, avslutter hun.

SMELTE DIGELEN
MO I RANA 18-21 OKT 2017

Øverste rekke fra venstre: Terje Lillebjerka, Mo Industripark AS; Susanne Nævermo-Sand, SINTEF Helgeland; Per Anders Eidem, SINTEF Helgeland; Jack Ødegård, SINTEF MK; Alf Tore Haug, Elkem.

Nederst fra venstre: Per Johan Høgberg, Celsa Armeringsstål as; Geir-Ove Storheil, Glencore Manganese Norway AS; Eli Hunnes, SINTEF Helgeland; Karl Anders Hoff, SINTEF MK; Terje Ditlefsen, Elkem Rana; Ellen Myrvold, Alcoa Mosjøen.

Prosessindustri i regionalt CO2–prosjekt

I regi av SINTEF Helgeland ønsker prosessindustrien i Nordland å samarbeide i et nytt prosjekt med det formål å vurdere bedriftenes CO2–håndtering. Målet er å finne konkrete løsninger og muligheter for samlokalisering og integrasjon mellom CO2–fangst, bruk, felles lagring og transportløsninger.

Prosjektet har bakgrunn i Paris-avtalen samt Norsk Industri sitt nasjonale «Veikart for prosessindustrien» som kom i mai 2016.
«Veikart for CO2-håndtering for prosessindustrien i Nordland», finansiert av Nordland fylkeskommune og åtte industribedrifter i landsdelen (Alcoa Mosjøen, Elkem Rana, Elkem Salten, Celsa Armeringsstål AS, Glencore Manganese Norway AS, Yara Glomfjord, Norcem Kjøpsvik, Mo Industripark AS), gir en oversikt over situasjonen for CO2-håndtering med fokus på teknologistatus, virkemidler og muligheter for CO2-fangst, transport og lagring (CCS) og utnyttelse av CO2 i Nordland fylke.

– Initiativet til å lage dette regionale veikartet ble tatt av SINTEF Helgeland i januar. Vi mener det er viktig å beskrive flere sentrale momenter for å gi en bakgrunn for det lokale og regionale perspektivet med fokus på muligheter for prosessindustrien i Nordland, sier prosjektleder ved SINTEF Helgeland, Eli Hunnes.

Høye kostnader

På bakgrunn av "Veikart for CO2-håndtering for prosessindustrien i Nordland" jobber de nå med et nytt prosjekt, mot Gassnova for å vurdere CO2-håndtering for bedriftene i regionen. En gjennomgang av prosessindustrien i Nordland med fokus på dagens utslippssituasjon og spillvarmeutnyttelse viser at det er betydelige muligheter for etablering av CO2-håndtering i regionen.

– Nå har vi først og fremst kartlagt situasjonen. Ikke alle CO2-utslipp er tilgjengelige. Det som går gjennom piper er enklere å fange opp enn det som går diffust over tak, altså gjennom bygningskropper som ikke er helt tette. Med utgangspunkt i dagens teknologi er det svært vanskelig å fange opp slike diffuse utslipp.
CO2 har en del bruksområder, men da må man i første omgang fange den, forteller Hunnes.

Den kan blant annet brukes til kjemikalier, algeproduksjon, drivstoff og drivhus, men felles for de fleste anvendelsesområdene er at den slippes ut igjen etter at den har blitt benyttet.

Alle bruksområder er i tillegg knyttet til store utgifter, noe selve CO2-fangsten også vil ha, noe som igjen vil påføre industrien store kostnader.

– Vi trenger en høy grad av politisk vilje og innføring av nasjonale insentiver, legger Hunnes til.

Fange og lagre

Gassnova er et statlig eid selskap som har fått i oppdrag å bidra til løsninger som gjør at CO2 kan fanges og lagres.

– Den norske stat har sagt at de skal ta seg av transport og permanent lagring av CO2 om den blir fanget opp. Det er tenkt at man kan lagre denne på Smeheia utenfor Kollsnes i Hordaland, sier Hunnes.

Det eksisterer allerede fullskala anlegg for CO2-fangst i verden, men de er hovedsakelig tilknyttet store oljefelt noe som gjør at fangst av CO2 er lønnsomt. Ved å tilføre CO2 i for eksempel en borebrønnen kan det bidra til å få ut mer olje.

– Man kan tenke seg til at dette kunne ha blitt gjort på norsk sokkel også, men per dags dato er det for lite CO2 på sokkelen, vi har for små kilder og de er for spredt. Det er i tillegg ingen som er villige til å betale særlig mye for denne gassen. De aktørene som tenker seg at man kan bruke CO2 som drivstoff, ser nok for seg å kunne ta den i bruk gratis, men den er definitivt ikke kostnadsfri. Det er allerede noen som har betalt dyrt for å fange den opp. CO2-fangst er en energikrevende prosess, og det er en fordel å plassere anlegg på steder hvor det finnes overskuddsvarme. I 2022 har man planlagt drift av et fullskala demonstrasjonsanlegg for CO2-fangst ved Norcem Brevik og Yara i Porsgrunn, forteller Prosjektlederen.

Utvikler prosjektskisse

– SINTEF Helgeland har blitt sterkt oppfordret av Gassnova om å komme med et prosjektforslag på CO2-håndtering og etablering av en CO2-hub hvor det er mulighet for å hente denne gassen og frakte den med båt til der den skal kunne lagres, sier Hunnes.

Gassnova gir bare støtte til prosjekt der lagring er involvert da deres visjon er å få gassen bort fra atmosfæren.

– Vi jobber derfor med en prosjektskisse som kan få støtte fra Gassnova. Mitt inntrykk er at industrien føler en forpliktelse, og lokale industribedrifter er klar over at de må tenke i disse baner og tar dette på dypeste alvor, avslutter Hunnes.

Lager kald luft av varmt vann

Mo Fjernvarme AS og Haaland Eiendom AS har inngått en samarbeidsavtale om bruk av miljøvennlig kjøleløsning på nytt bygg i Vika i Mo i Rana. Avtalen gir Haaland Eiendom muligheten til å ta i bruk innovativ miljøvennlig teknologi som er ny i det norske markedet og sikrer Mo Fjernvarme avsetning på overskuddsenergi i sommerhalvåret.

Avtalen innebærer at partene i samarbeid installerer et varmebasert kjøleaggregat (sorptiv kjøling) for kjøling av det nye kontor- og verkstedbygget, som er under oppføring i Vika. Kjøleaggregatet vil bli et av de aller første i landet, og på grunn av miljøpotensialet har prosjektet fått innvilget støtte fra Enova.
Den nye teknologien bruker ingen miljøskadelige kjølemedier, den har et lavere støynivå og gir muligheten for god fuktkontroll og godt inneklima hele året.

– Dette er en viktig avtale for oss. I tillegg til å sikre avsetning av overskuddsenergi i sommerhalvåret, vil denne type kjøling være et supplement til vårt hovedprodukt som vi ser at markedet etterspør. Vi har gjort grundige undersøkelser rundt denne kjøleteknologien og lokale markedsforhold, og er helt sikker på at dette vil fungere. Det siste året har vi søkt etter et egnet byggeprosjekt og en byggherre med miljøambisjoner, og er svært fornøyd med å ha funnet begge deler hos Haaland Eiendom, sier daglig leder i Mo Fjernvarme, Terje Sund-Olsen.

Det bygges i dag med stadig tettere klimaskall som øker kjølebehovet, og kjøling utgjør en økende andel av byggets driftskostnader.

Ønsker innovative løsninger

– Som totalteknisk leverandør er det spennende å designe vårt eget bygg. Vi ønsker å ta i bruk flere banebrytende og innovative løsninger hvor alle de tekniske fagene sammen gir et topp moderne lokale. Vi har høye miljø- og teknologi ambisjoner og dette vil gjenspeile seg i dette bygget. Det å lage kald luft av varmt vann framstår sikker litt merkelig for mange, men dette er en miljøvennlig løsning hvor vi får kontroll over temperatur og luftfuktighet samtidig som vi utnytter lokalprodusert varmtvann i stedet for at det går til spille. Markedspotensialet for denne løsningen synes definitivt å være til stede, og en vellykket gjennomføring av dette prosjektet vil også kunne skape muligheter for oss som kunnskaps- og teknologileverandører, sier konsernsjef i Haaland, Espen Haaland.

F.v. Konsernsjef i Haaland, Espen Haaland og daglig leder i Mo Fjernvarme AS, Terje Sund-Olsen.

I gang med ny teknologi

Mo Fjernvarme AS og Elkem Rana AS har gått i gang med energigjenvinningen etter at de i mars inngikk en 15 års samarbeidsavtale. Nå får Mo Fjernvarme tilgang på overskuddsenergi og Elkem Rana sikres stabil avkjøling av røykgassene fra deres smelteovner.

Som en del av energiavtalen skal Mo Fjernvarme modifisere begge sine gjenvinningskjeler, slik at de blir bedre tilpasset Elkems ovnsprosess og råvaremiks. Ombyggingen av kjelene er kostnadsberegnet til 25,1 MNOK, og vil gi kjelene om lag 20 prosent høyere kapasitet enn i dag. Nå er de nye kjelene satt i drift.
Elkems prosesser er i større grad basert på biomasse i form av treflis og trekull, og avtalen vil dermed også være enda et steg i retning av å gjøre Mo industripark til en grønn industripark i verdensklasse.

– I tillegg til å sikre langsiktig tilgang på overskuddsenergi til det stadig voksende fjernvarmenettet, har ombygging av kjelanleggene gitt oss høyere gjenvinningskapasitet. For Mo Fjernvarme er avtalen et viktig bidrag i arbeidet for å nå målsettingen om å bli helt fossilfri i løpet av 2018, sier daglig leder i Mo Fjernvarme, Terje Sund-Olsen.

Elkem har i dag energigjenvinning til enten elektrisitet, fjernvarme eller industriell bruk på alle smelteverk i Norge og jobber kontinuerlig med å gjenvinne mer av varmen fra prosessene.

– Stabil og god kjøling av røykgassen fra smelteovnene er gunstig for Elkem Rana, både med tanke på indre og ytre miljøhensyn og for å sikre god drift, sier teknisk sjef ved Elkem Rana, Eirik Michalsen.

F.v. Teknisk sjef ved Mo Fjernvarme AS, Jørn Hanssen og teknisk sjef ved Elkem Rana, Eirik Michalsen.

Om selskapene

Haaland Eiendom er et eiendomsselskap lokalisert i Mo i Rana og Helgeland. Selskapet er en aktiv aktør som utvikler og drifter bygg for næringslivet, det offentlige, bolig og fritidsmarkedet. Selskapet har for tiden mange spennende prosjekt under utvikling, og er glad for at miljøvennlige løsninger for alvor gjør sitt inntog i byggebransjen.

Mo Fjernvarme as er Nord-Norges største leverandør av fjernvarme, og leverer varme til kommunale og offentlige bygg, næringsbygg, hoteller, borettslag, svømme-/idrettshaller, oppdrettsanlegg, samt tining av gater og områder i sentrum. Bedriftens varmeleveranser tilsvarer det årlige varmebehovet til om lag 5.000 eneboliger. Fjernvarmeaktiviteten i Mo i Rana startet i 1985, og produksjonen er i dag basert på gjenvinning av overskuddsenergi fra prosessbedrifter i Mo Industripark. Selskapet er eid av Mo Industripark as (60%) og Helgeland Kraft (40%). Etter over 30 års utbygging er Mo i Rana i dag blant landets mest miljøvennlige med tanke på energibruk i bygg.

Raymond Nordberg er ansatt som konserncontroller i nyopprettet stilling ved Mo Industripark AS.

MIP–konsernet styrker sin kompetanse innen dataanalyse og controlling

Mo Industripark AS har nylig ansatt konserncontroller i en nyopprettet stilling og dermed sikret seg viktig kompetanse i eget hus.

Økonomidirektør i MIP AS Eva Monica Hestvik er fornøyd med å ha på plass denne nye funksjonen i MIP-konsernet.

– Konserncontrollereren blir en sentral ressurs i videreutviklingen av konsernets økonomifunksjon, og vil arbeide med controller- og analysearbeid tilknyttet styring, drift og utvikling på tvers av interne avdelinger i MIP AS og konsernet, meddeler Hestvik.

Raymond Nordberg (31) startet i stillingen 1. september. Han er kjent med industrien på Helgeland etter flere år ved Alcoa i Mosjøen og har så langt en positiv oppfatning av MIP.

– Jeg har fått inntrykk av at dette er en veldig energisk industripark. Det er gode synergieffekter på tvers av bedriftene og jeg opplever mange av mine nye kolleger som svært ambisiøse og fremover lente, sier Nordberg.

Dynamisk og inspirerende

Nordberg er fra Oslo og har utdannet seg som sivilingeniør med master i Industriell økonomi med retningen Energifysikk og Energiøkonomi fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet på Ås. Han har bodd på Helgeland siden høsten 2013 hvor han først ble ansatt som trainee i økonomi- og vedlikeholdsavdelingen, deretter som operational analyst i Alcoa.

De siste 2,5 årene har han jobbet som Financial Analyst i Alocas globale finansteam, med kontorer i Spania, Brasil, USA og Canada.

Nå har han flyttet til Mo i Rana sammen med sin kone, som er fra Helgeland.

– Jeg visste egentlig ikke så mye om Mo Industripark AS før jeg takket ja til stillingen, men jeg har tidligere vært på omvisning og besøkt Celsa Armeringsstål med fagforeningen min Tekna og sett på valseverket. Det virker som en dynamisk og inspirerende industripark og jeg gleder meg til å ta fatt på nye utfordringer, understreker Nordberg.

Et godt faglig miljø

– Det viktigste kriteriene for å flytte til Mo i Rana var de innholdsrike arbeidsoppgavene som stillingen tilbyr. Det faglige miljøet virker bra og jeg ser at jobben gir mulighet for faglige utfordringer, noe som sørger for en frisk arbeidshverdag. Jeg skal være i et team med kollegaer som har en proaktiv holdning til hvor de vil med selskapet og Mo industripark, sier den nyansatte controlleren.

Selv ønsker han å bidra med sin analytiske bakgrunn, pågangsmot og tallanalyse.

– Jeg har en kvantitativ væremåte og vil selvsagt hjelpe til både på det økonomiske og det analytiske. Det synes jeg er veldig spennende.

Tidlig ansvar

Industrien på Helgeland gjør at man får mange selvstendige arbeidsoppgaver. Nordberg opplever forventninger om at man rett og slett bare må «finne ut av det.»

– Her merker jeg at man får mye ansvar tidlig og det var noe som bidro til å gjøre stillingen attraktiv. Utfordringen er at organisasjonen er uensartet og det vil ta tid å få oversikt over de ulike forretningsområdene. For tiden jobber jeg mye med å sette meg inn i hva vi gjør for deretter å kunne se hvilket utviklingspotensial konsernet har på interne prosesser og samhandling mellom avdelingene og datterselskapene.

Siden stillingen er nyopprettet hadde han ingen rutiner han kunne følge.

– Det er utfordrende, for man må lære bedriften å kjenne før man kan bidra med det man ønsker og kan, men jeg er på god vei og ser frem til fortsettelsen, avslutter Nordberg.

Nytt partnerskap med fokus på sirkulær økonomi godkjent av Forskningsrådet

Øverst til venstre: Jan Gabor ved Mo Industripark AS, Ketil Rye, Sandra Johansson, Ellen Myrvold, Simen Valaamo og Kim Elstad fra Alcoa og Arve Ulriksen ved Mo Industripark AS. Øverst til høyre: Bjørn Ugedal ved Glencore, Vibeke Stærkebye Nørstebø ved SINTEF Teknologi og Samfunn og Bernd Wittgens ved SINTEF Materialer og Kjemi.

Flere bedrifter fra Nordland innen prosessindustri, havbruk og avfall har med Sintef Helgeland i spissen, fått tildelt BIA-midler (Brukerstyrt Innovasjons Arena) fra Forskningsrådet for sin satsing på forskningssamarbeid om sirkulær økonomi.

– Vi bygger et faglig felles tyngdepunkt innen anvendelse av sirkulær økonomiske prinsipper, slik at vi i fellesskap kan prioritere og initiere større FoU-satsinger fra blant annet BIA-programmet, sier daglig leder ved Sintef Helgeland, Susanne Nævermo Sand.

Kompetansemessig kraftsentrum

BIA er et av Forskningsrådets største programmer og en viktig samarbeidspartner for næringslivet. BIA finansierer FoU-prosjekter med utgangspunkt i bedriftenes egne strategier og målet er at det skal gi høy verdiskaping både for de deltakende bedriftene og for samfunnet.

– Forskningsrådet gratulerer partnerskapet og SINTEF med en velfortjent og viktig tildeling. Det er knallhard konkurranse om disse midlene så her er det mange som har jobbet bra. Dette er aktører som har vist evne og vilje til å samarbeide godt, og jeg tror dette kan bli en viktig katalysator i videre oppbygging av et industriforankret og kompetansemessig kraftsentrum innenfor sirkulær økonomi. Dette blir viktig og spennende både for regionen og for Norge, sier regionansvarlig for Nordland i Forskningsrådet, Bjørn Gjellan Nielsen.

Sirkulær økonomi som økonomisk prinsipp for å sikre bærekraftig vekst, får stadig mer fokus fra akademia, forvaltning og industri. Noen av samarbeidspartnerne i prosjektet er Alcoa Mosjøen, Rana Gruber as, Celsa Armeringsstål AS, Glencore Manganese Norway AS, Elkem Rana, Mo Industripark AS, Norcem, Iris- Salten, Kvarøy Fiskeoppdrett, NTNU, Nord Universitet og SINTEF.

– Det er dette vi har arbeidet hardt for alle parter. Jeg er rørt over beslutningen, sier adm. Dir. i Mo Industripark AS, Arve Ulriksen.

– Mo Industripark AS er meget glad for at Forskningsrådet har sett verdien av dette prosjektet. For oss betyr dette et styrket fokus og grunnlag for videre arbeid med å utvikle nordnorsk industri, på tvers av næringer. Vi tror det vil kunne avdekkes store muligheter ved å se på grensesnittene mellom eksempelvis havbruk og prosessindustri, og utnytte sidestrømmer til gjensidig nytte, meddeler markedssjef i Mo Industripark AS, Jan Gabor.

I Alcoa Mosjøen er de også svært positiv til deltakelse i dette prosjektet.

– Alcoas deltakelse i nettverket vil styrke og komplettere vår brede satsing på grønn aluminiumproduksjon. Vi skal både være verdens mest miljøvennlige aluminiumsprodusent og i tillegg bli bedre hele tiden, uttaler teamet ved Alcoa.

Glencore i Mo Industripark er også svært fornøyd og ser frem til mer samarbeid.

– Gratulerer med godkjent prosjekt og verdifull støtte i arbeidet med sirkulær økonomi. Glencore ser frem til et bredt og godt samarbeid mellom industribedriftene på Helgeland i årene som kommer, sier adm. Dir. Bjørn Ugedal ved Glencore Manganese Norway AS.

Vil lykkes med sirkulær økonomi

Nettverket vil fokusere på teknologiutvikling og forskningsbasert innovasjon knyttet til sirkulær økonomi innenfor bransjene. De vil vektlegge behovet for forskningsbasert kompetanse og teknologi, nye forretningsmodeller og prosesser, tidsmessige organisasjonsløsninger og ledelse for å lykkes med sirkulær økonomi.

– Vi ser på muligheter til å skaffe innovative løsninger for tverrindustriell integrasjon av material og energistrømmer, og dermed øke konkurransekraft for landbasert industri, sier Bernd Wittgens ved SINTEF Materialer og Kjemi.

–Jeg gleder meg til å være med å utvikle prosjekter sammen med bedrifter i nettverket, slik at vi sammen kan få til enda mer verdiskaping og grønn vekst i næringslivet, avslutter Vibeke Stærkebye Nørstebø ved SINTEF Teknologi og Samfunn.

Sterk nasjonal satsing på industrien i nord

Kunnskapsparken Helgeland sendte på vegne av industriklyngen Arctic Cluster Team (ACT) i høst inn søknad om opptak i det nasjonale klyngeprogrammet Norwegian Innovation Clusters. Det ble nylig kunngjort at ACT er en av de utvalgte som innvilges ARENA-status, noe som gjør klyngen til spydspiss i bærekraftig omstilling og verdiskaping i Norge. En rekke bedrifter fra Mo Industripark deltar i klyngen.

Nåløyet er trangt, og opptaket i klyngeprogrammet er en viktig anerkjennelse av rollen ACT har i omstillingen av Norge mot et mer bærekraftig samfunn.

– Nå får klyngen drahjelp i arbeidet med å utvikle nye industrielle løsninger ikke bare for Nord-Norge men for hele verden. Dersom Norge skal klare å møte sine forpliktelser i Paris-avtalen, er industrien en viktig del av løsningen, sier prosjektleder Monica Paulsen i Kunnskapsparken Helgeland.

Lokalt engasjement

Det var prosessindustrien på Helgeland ved ledelsen i Alcoa Mosjøen, Celsa Armeringsstål as, Elkem og Glencore Manganese Norway som tok initiativ til et klyngesamarbeid.

– Arctic Cluster Team (ACT) vil bidra til å styrke lokale arbeidsplasser og dyrke bærekraftige samfunn i nord. En utvikling av leverandørindustrien vil i tillegg føre til at flere kjøper varer og tjenester fra regionen. Ved å styrke industriens omdømme vil næringen bli satt på kartet, med spennende jobbmuligheter innen teknologi, industri og miljø, sier Tone Jakobsen som også er engasjert i prosjektet fra Kunnskapsparkens side.

Arctic Cluster Team er et solid partnerskap med 40 deltakere fra Trøndelag til Troms. Klyngen er bygd opp rundt en kjerne av store prosessbedrifter, og har med partnere fra teknologi- og miljøbedrifter, infrastruktur- og logistikkselskap, finansiører og kompetansebedrifter. NTNU, UiT – Norges arktiske universitet og Nord universitet samt SINTEF og Nordlandsforskning deltar for å bidra med kunnskap i arbeidet. En rekke bedrifter fra Mo Industripark deltar i klyngen: Arctic Circle Data Center, Avanti Engineering, Celsa Armeringsstål as, Elkem Rana, Glencore Manganese Norway, Imtas, Industrivisualisering, Lean Senter Nord, Maintech, Miljøteknikk Terrateam, Momek Group, Rana Gruber, Rana Industriterminal as, Siemens, SINTEF Helgeland, SINTEF Molab, Mo Fjernvarme as og Mo Industripark as.

Bedriftene i ACT utgjør det industrielle tyngdepunktet i nord. Vår ambisjon er at et tett samarbeid mellom aktørene i regionen vil styrke konkurransekraften og verdiskapingen i et langsiktig perspektiv, samtidig som vi har en felles stemme mot myndighetene rundt våre rammebetingelser, sier Trond Sæterstad, direktør i Elkem og leder for styringsgruppen i ACT.

– Det er avgjørende at prosessbedriftene går i front og har tydelig eierskap til klyngeprosjektet. Engasjementet fra bedriftene er vårt viktigste suksesskriterium, sier Paulsen.

Klyngen skal være en spydspiss innen bærekraftig omstilling og verdiskaping i Norge. Prosjektet skal videreutvikle industri i verdensklasse ved å øke attraktivitet, kompetanse og skape radikale innovasjoner som gir en global effekt.

Fra venstre: John-Arne Røttingen, administrerende direktør Forskningsrådet; Jan Tore Sanner, kommunal- og moderniseringsminister; Katrine Næss, verkssjef Alcoa Mosjøen; Trond Sæterstad, daglig leder Elkem Rana as; Tone Jakobsen, prosjektleder Kunnskapsparken Helgeland; Monica Paulsen, prosjektleder Kunnskapsparken Helgeland; Espen Susegg, direktør SIVA; Monica Mæland, næringsminister; Bjørn Ugedal, administrerende direktør Glencore Manganese Norway as; Anita Krohn Tråseth, administrerende direktør Innovasjon Norge.

Regionalt samarbeid

ACT har ambisjon om null utslipp, null avfall og økt digitalisering. For å få til mer radikale miljøinnovasjoner og et digitalt skifte må bedriftene både innhente og utvikle ny kunnskap, og samarbeide med andre. Klyngeprosjektet vil bidra til å styrke bedriftenes forutsetninger for lykkes med dette.

Et sterkere regionalt samarbeid er nødvendig for å kunne nå de ambisiøse målene.

– Klyngeprosjektet er i tråd med innovasjons- og industristrategien for smart spesialisering i Nordland, der industrialisering, leverandørutvikling og kunnskapsstøtte for videreutvikling av nye relaterte næringer er sentrale elementer. ACT skal jobbe for å realisere Nordområdestrategien som peker på at utdanning, næringsutvikling og infrastruktur er av grunnleggende betydning for en bærekraftig næringsaktivitet i nord, sier Paulsen.

Søker konkurransefordeler

Verdens ressurser er begrenset. I tråd med FN sine bærekraftsmål skal klyngeprosjektet gjennom omstilling og fornyelse av industrien bidra til ansvarlig forbruk og produksjon, redusert klimapåvirkninger og bærekraftige byer og samfunn.

– Strengere reguleringer og økt ressursknapphet kan på lengre sikt gi en konkurransefordel for de selskapene som best klarer å tilpasse seg med nye forretningsmodeller, sirkulær økonomi og en tilnærming til Industri 4.0.

I lavutslippsamfunnet vil det være økt global etterspørsel etter produkter med lite karbonavtrykk i produksjonen og ved bruk, og også forsyningskjedene må forbedres og effektiviseres, sier verkssjef Frode Johan Berg fra Celsa Armeringsstål as.

Administrerende direktør i Mo industripark as, Arve Ulriksen er fornøyd med de gledelige nyhetene.

– Jeg er veldig glad på klyngens vegne og gleder meg til å bidra i arbeidet. Jeg mener at denne klyngen har potensial til å bli den første klyngen i Nord Norge som oppnår NCE status (Norwegian Center of Expertise). Dette i kraft av den brede deltagelsen fra prosess- og leverandørindustrien, forskningsmiljøene samt alle de andre sentrale aktørene i klyngen.

Prosjektleder Paulsen ser også mange muligheter for jobbingen fremover.

– Ny prosessteknologi, effektiviseringstiltak og miljøinnovasjoner må utvikles på tvers av bedrifter og sammen med lokale leverandører, kunnskapsmiljø og andre klynger. ACT har stort potensial for å utløse mer innovasjon, verdiskaping og arbeidsplasser, avslutter Paulsen.

Representanter fra Den Kinesiske Ambassade i Norge besøkte Mo Industripark

På besøk hos Westcon Helgeland. Fra venstre: Jan Gabor, markedssjef MIP AS; Mr. Liang Zhijun, First Secretary of Commerce & Economics, Den Kinesiske Ambassade i Norge; Arve Ulriksen, adm.dir MIP AS; Ms. Elise Chen, leder for Norsk-Kinesisk Handelskammer; Anita Sollie, leder for Rana Utviklingsselskap (RU); Kristin Frodahl Rognerud, RU; Mr. Zhou Dalin, Commercial Counsellor, Den Kinesiske Ambassade i Norge; Arnt Skogsøy, daglig leder for Westcon Helgeland.

Mellom 5. og 7. september fikk Mo Industripark besøk fra Den Kinesiske Ambassade i Norge med hensikt om å opprette dialog for å på best mulig måte kunne legge til rette for handel og samarbeid mellom kinesiske og norske interessenter.

De besøkende var Mr. Zhou Dalin, handelsattaché (Commercial Counsellor) og Mr. Liang Zhijun, First Secretary med ansvar for Commerce & Economics. Med i følget var også Elise Chen, leder for Norsk – Kinesisk handelskammer. På besøksagendaen i Mo i Rana var både omvisning i Mo Industripark samt presentasjon av pågående og fremtidige prosjekter i industriparken. I tillegg ble det tid til en tur til Westcon og Langsetvågen på Nesna, hvor handelsattacheen også fikk presentert andre muligheter for investeringer og aktiviteter på Helgeland.

Økt kinesisk interesse

Mr. Dalin understreket at det er en markant økning i kinesiske interessenter som ønsker å opprette dialog samt undersøke investeringsmuligheter i Norge etter at det bilaterale forholdet mellom Norge og Kina har bedret seg siden slutten av 2016. Antall forretningsbesøk fra Kina de siste seks månedene har vært høyere enn de siste seks årene, noe som illustrerer denne økte interessen.

Nordland er et fylke med sterk økonomist vekst med mange store prosjekter og muligheter innen infrastruktur, industriutvikling og turisme. Dette er områder hvor Kina kan være en betydelig handelspartner samt marked for turisme. Mr. Dalin uttrykte at han var imponert over norsk fokus på bærekraftighet og miljø innenfor industri og også andre sektorer, og merket seg også Mo Industriparks arbeid knyttet til dette.

Kommer snart tilbake til Nord-Norge

Mr. Dalin har besøkt Nord-Norge et par ganger tidligere, men dette var hans første besøk til Mo i Rana. I slutten av september besøker han landsdelen igjen da han skal holde innlegg på industrikonferansen i Bodø som går av stabelen 27.-28. september.

Rana Kommune deltok under besøket med blant annet ordfører Geir Waage, leder for Rana Utviklingsselskap, Anita Sollie og Kristin Frodahl Rognerud også hun fra Rana Utvkilingsselskap. Fra Mo Industripark deltok adm. dir Arve Ulriksen, leder for strategisk kommunikasjon og samfunnskontakt Tonje Nermark og markedssjef Jan Gabor. På besøket til Langsetvågen deltok Arnt Skogsøy, daglig leder for Westcon Helgeland.

NYANSETTELSER

Daniela Schuler er ansatt hos Avanti Engineering som MSc Ing. Mechanical Engineering fra ETHZ. Hun er spesialisert i Robotics, Mechatronics, Control Systems og jobber med R&D innen robotisering, maskinsyn og automatisering.
Tidligere arbeidserfaring, 3 års erfaring som R&D ingeniør for optiske presisionskomponter hos Swissoptic, 1.5 år som Senior Engineer Dynamic System Design hos UltraDeep LLC.

Kai Ove Hanssen ble ansatt som Servicetekniker hos Avanti Engineering den 20.mars. Han kommer fra stillingen som servicetekniker hos Caverion.
Tidligere har han også jobbet offshore for Reinertsen Installasjon. Kai Ove er utdannet Automatiker.

Sindre Marius Schulstock er ansatt hos Avanti Engineering som MSc Ing. Systems and Control. Arbeidsoppgave, Systemutvikler innenfor maskinsyn og robotisering. Han har fagbrev i Automatisering, Bachelor i ingeniørfag; Informatikk og automatisering , Master i; Systems and Control Engineering Tidligere arbeidserfaring, 7 års erfaring som fagarbeider(automasjon).

Erik Havikhagen er ansatt hos Avanti Engineering som MSc Ing. Systems and Control og jobber spesifikt med R&D innen robotisering, maskinsyn og automatisering. Han startet i denne stillingen i Mars måned. Han har bachelor innen elektroingeniør fra Konsberg og sivilingeniør utdanning innen Kybernetikk og Robotikk fra NTNU. Erik Havikhagen kommer rett fra skolebenken til denne stillingen og vi ønsker han velkommen på laget hos Avanti Engineering.

Raymond Nordberg (31) ble 1. September tilsatt som ny konserncontroller i MIP AS. Nordberg er utdannet sivilingeniør med master i industriell økonomi med retning Energifysikk og Energiøkonomi fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet på ÅS. Nordberg kommer fra stillingen som operational analyst ved Alcoa i Mosjøen.

Eivind Sorsell ble 1. september tilsatt som ny HMS-sjef ved Elkem Rana.

Opplevelsesrike reiser med

POLAR TOURS

NYE TIDER FOR FLYBUSSEN

- vi kjører alle dager til alle flyavganger

Start på Busstasjonen, Meyergården hotell på nedsiden, Folkets Hus, Søndre gate, Fjordgården hotell, Sørl veien, Helma hotell, Nordl vn, Sagbakken, Ranenget, via sykehuset til Flyplassen.

Pris pr pers. kr. 145,-
- Tur/retur 240,-

Gjeldende fra september 2017

MANDAG-FREDAG:

	WF768/767	WF 770	WF 771	WF 763(**)	WF 774	WF 775	WF 776	WF 779/777
Jernb st	5:30	8:40	11:30	12:30	14:40	18:00	20:30	22:30
Sykehuset	*	*	*	*	*	*	*	*
Røssvoll	6:00	9:10	12:00	13:00	15:10	18:30	21:00	23:00
Fra flypl ca	7:00	9:35		13:15	15:35	18:55	21:25	23:45

LØRDAGER:

	WF 770	WF 771	WF 774
Jernb st	8:40	11:30	14:40
Syke-huset	*	*	*
Røssvoll	9:10	12:00	15:10
Fra Røssvoll ca		12:25	15:35

SØNDAGER:

	WF 761	WF 763	WF 774	WF 775	WF 776	WF 779/777
Jernb st	11:30	12:30	14:40	18:00	20:30	22:30
Syke-huset	*	*	*	*	*	*
Røssvoll	12:00	13:00	15:10	18:30	21:00	23:00
Fra Røssvoll ca		13:15	15:35	18:55	21:25	23:45

(*) Passeres uten tidsangivelse. (**) Kjøres mandag, torsdag og fredag.
Avgang fra flyplassen så snart bagasjen er kommet.

For kunder i Mo Industripark har flybussen hente- og bringetjeneste. Gi beskjed om du ønsker hente- eller bringetjenester, og hvor mange personer det gjelder.

For bestilling: Telefon flybuss: 971 44 444

WWW.POLARTOURS.NO

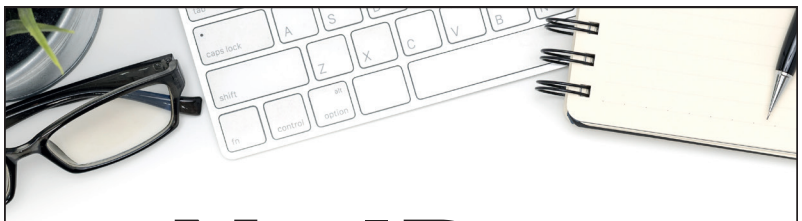

Ny ID

Xpresstrykk og Uni-Profil har slått seg sammen, og endret navn til ID Reklame.

Som det nye navnet tilsier satser vi på å tilby markedet enda mer innen markedsføring og reklame. Dette blant annet innen logomateriell, hjemmesider, og sosiale medier. Våre produkter og tjenester vil fortsatt inkludere trykk, profilering, lydplater, klær og gravering m.m.

Vi ønsker å være en del av næringslivets prosess i å skape sin identitet, gjennom rådgivning og gode løsninger.

ID REKLAME 75 12 10 70 • post@idreklame.no • idreklame.no

FOLK I PARKEN

Stian Celius (34)

Stilling: Prosessoperatør i Elkem

Når begynte du i jobben?
Jeg har jobbet her siden 2008.

Hvilken arbeidstidsordning har du?
Den er perfekt. Jobber fra 07.00 til 15.00.

Hva er det beste med din jobb?
Miljøet og folkene her oppe. Det blir mye støv og hardt arbeid, derfor er det gode arbeidsmiljøet viktig.

Hva ville du gjennomført dersom du var sjef i ei uke?
Fjernet litt av hierarkiet som oppstår siden alt vi gjør her krever så mye opplæring, og rullert mer på arbeidsoppgavene slik at de nye ikke blir sittende for lenge med den verste jobben. Man ønsker jo ikke å skremme bort de som nettopp har startet.

Matpakke eller kantine?
Kantine. Vi har en veldig bra ordning hvor bedriften betaler halve salaten. Derfor lønner det seg å spise sunt.

Nett- eller papiravis?
Nettavis.

Facebook eller ordentlig bok?
Må bli begge på denne. Jeg leste Snømannen av Jo Nesbø i sommer og ble helt hekta.

Simon Larsen Langmo (25)

Stilling: Industrimekaniker i Imtas.

Når begynte du i jobben?
Jeg begynte i 2015.

Hvilken arbeidstidsordning har du?
Jeg jobber fra 07.00-15.00.

Hva er det beste med din jobb?
Det må være lønna.

Hva ville du gjennomført dersom du var sjef i ei uke?
Da ville jeg ha fikset høyere lønn til de ansatte.

Matpakke eller kantine?
Vi har ei matordning der det kjøpes mat fra Sjule og oppbevares i kjøleskapet på jobben. Da trenger vi ikke å ta med matpakke hjemmefra.

Nett- eller papiravis?
Nettavis.

Facebook eller ordentlig bok?
Facebook.

TAKK

Takk til gode kollegaer for oppmerksomheten i anledning min 60-årsdag.
Mvh Rolf Fordelsen, Rana Gruber as.

JUBILANTER

25 år

Terje Pedersen
Valseverk C, Celsa
Armeringsstål AS
01.12.2017

Bjørn Ramsvik
Valseteknisk, Celsa
Armeringsstål AS
01.10.2017

40 år

Jørn Pettersen
Stålverk B, Celsa
Armeringsstål AS
15.11.2017

50 år

Johan Sletten
MOMEK Services AS
10.09.2017

Are Jørn Nilsen Høgli
MOMEK Services AS
06.10.2017

Kjell Ivar Skjærvik
MOMEK Techteam AS
07.11.2017

60 år

Svein Inge Hansen
MOMEK Services AS
24.08.2017

Roger Høgås
MOMEK Services AS
01.10.2017

Ola Berg
MOMEK Techteam AS
05.10.2017